

4. REHABILITERING OCH EGENVÅRD

Egenvård vid biverkningar och symtom

Illamående

Illamående är en vanlig biverkning när du är sjuk eller får behandling. Illamåndet kan göra att du får i dig mindre mat och dryck och därför går ner i vikt eller blir uttorkad.

Du kan få behandling för att förebygga och lindra illamående. De flesta blir hjälpa av behandlingen. Du kan till exempel få ett schema över läkemedel du ska ta i samband med en cytostatikabehandling. Prata med din kontaktsjuksköterska eller läkare om du får besvär, för att få råd och eventuell behandling med läkemedel.

Råd vid illamående

- Se till att du får i dig tillräckligt med vätska, särskilt om du kräks.
 - Drick klunkvis många gånger under dagen. Det kan också lindra illamåndet.
 - Klara drycker som vatten, mineralvatten, te, örtte, buljong och juice kan vara lättare att dricka.
 - Det kan kännas bra att suga på isbitar.
- Ät små mängder mat ofta. Vänta inte mer än två timmar mellan målen.
- Salt mat som oliver, ansjovis, kaviar, salta kex, popcorn, salta pinnar och nötter kan vara lättare att äta.
- Illamående på morgonen kan lindras genom att äta eller dricka något litet innan du stiger upp.
- Prova lättare mat, till exempel filmjök eller yoghurt med flingor, smörgås, kräm med mjölk eller varm eller kall soppa.
- Prova kall mat, till exempel avokado, keso, yoghurt med flingor och kräm med mjölk.
- Inför måltiderna kan det kännas skönt att vädra rummet.
- Stekt mat ger matos som kan vara obehagligt. Välj hellre kokt mat, ugnstekt mat eller kalla rätter.
- Om det är möjligt, undvik att laga mat själv. Ha färdiglagad mat i frysen.
- Efter måltiden kan det vara bra att vila en stund, gärna med några extra kuddar under huvudet eller med höjd huvudända.
- Ät inte din favoritmat när du mår illa, för att undvika att koppla ihop den med illamående i framtiden.
- Om du tar läkemedel mot illamående, försök att ta det 20–30 minuter före en måltid så det hinner få effekt innan du äter.

När ska jag kontakta vården?

- Om du mår mycket illa och har svårt att få i dig vätska och näring.
- Om du går ner i vikt.
- Om du kräks färskt blod eller om kräkningen är mörkbrun och liknar kaffesump.
- Om du kräks och samtidigt har feber och frossa.

► Läs mer på [1177.se](https://www.1177.se). Sök på Mat vid cancer.